

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. kovo 3 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės (pranešėja), Alės Bukaviniienės ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės „AIGI“ kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. balandžio 16 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės bankrutavusios uždarnosios akcinės bendrovės „AIGI“ ieškinį atsakovei bendrovei „ETU Forsikring A/S“, trečiasis asmuo Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras, dėl neišmokėtos draudimo išmokos.

Teisėjų kolegija

nustatė:

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl teisės normų, reglamentuojančių pareigos nustatyti užsienio teisės turinį paskirstymą, taikytiną teisę reikalavimams priteisti draudimo išmoką, įskaitant ieškinio senatį, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė prašė teismo priteisti iš atsakovės 51 990,88 Eur draudimo išmokos, 6 proc. dydžio metines procesines palūkanas, bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovė nurodė, kad 2012 m. balandžio 1 d. kelyje Nr. 78 iš Sandnessjøeno į Mušioeną, Norvegijos Karalystėje, įvyko eismo įvykis, kurio metu (nukritus nuo skardžio) buvo nepataisomai sugadintos krovinį gabenusios ieškovės transporto priemonės – vilkikas „Volvo FH12“, valst. Nr. FED 847, ir puspriekabė, valst. Nr. DM 035, bei visiškai prarastas krovinys (atvėsinta lašiša). 2013 m. gruodžio 2 d. Norvegijos Alstahaugo apygardos teismas priėmė sprendimą, kuriuo atsakomybę dėl eismo įvykio paskirstė lygionis dalimis abiem eismo įvykio dalyviams – ieškovei, kaip transporto priemonių, kurios buvo apdraustos „BTA Insurance Company SE“, valdytojais, ir kitos įvykyje dalyvavusios transporto priemonės, kurios valst. Nr. (duomenys neskelbtini), registruotos Norvegijos Karalystėje ir apdraustos atsakovės (draudimo bendrovės „ETU Forsikring A/S“), valdytojui. Ieškovė 2015 m. spalio 20 d. pateikė atsakovės atstovo „SIA PANDI BALT“ atstovybei Lietuvoje pretenziją dėl nuostolių atlyginimo. „SIA PANDI BALT“ 2017 m. sausio 20 d. pateikė nemotyvuotą pasiūlymą dėl draudimo išmokos. Ieškovė, nesutikdama su pasiūlymu, 2017 m. vasario 1 d. pateikė pretenziją dėl atsakovės atstovo atsisakymo atlyginti patirtus nuostolius. „SIA PANDI BALT“ 2017 m. vasario 2 d. elektroniniu paštu patvirtino, kad gavo pretenziją, ir pažadėjo pateikti atsakymą, tačiau iki šiol ieškovė motyvuoto atsakymo negavo. 2017 m. birželio 8 d. ieškovė su pretenzija kreipėsi į Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biurą (toliau – ir Biuras), šis atsakė, kad negali atnaujinti bylos administravimo, pasiūlė ginčą su draudiku spręsti teisminiu keliu.
4. Ieškovė pažymėjo, kad dar ikiteisminėje ginčo nagrinėjimo stadijoje atsakovei buvo pateikusi išsamius savo reikalavimus patvirtinančius dokumentus ir dėl eismo įvykio patirtos žalos apskaičiavimą. Ieškovė iš viso patyrė 105 931,78 Eur žalos: dėl puspriekabės sugadinimo – 19 240 Eur; dėl vilkiko negautų pajamų – 15 391,32 Eur (70,28 Eur x 219 dienų) (vilkiko negautos pajamos už vieną dieną – 70,28 Eur; išmokėtina kompensacija už 219 dienų (205 dienų laikotarpis nuo eismo įvykio iki „BTA Insurance Company SE“ filialo Lietuvoje sprendimo išmokėti draudimo išmoką dienos bei 14 dienų laikotarpis naujai įsigyta m vilkikui paruošti dirbti); dėl puspriekabės negautų pajamų – 70 490,84 Eur (už 1003 dienų laikotarpį nuo eismo įvykio iki bankroto bylos ieškovei iškėlimo teisme (2014 m. gruodžio 30 d.); už nepriklausomo turto vertintojo dėl sunaikintos puspriekabės patirtų nuostolių dydžio nustatymą – 484 Eur. Atsižvelgiant į tai, kad Norvegijos Alstahaugo apygardos teismas abiejų eismo įvykyje dalyvavusių transporto priemonių valdytojų kaltę paskirstė lygionis dalimis, pirmiau nurodyta suma dalytina pusiau. Kadangi dalį ieškovės patirtos žalos – 1459,01 Eur – atlyginimo atsakovė ieškovei sumokėjo, ieškovei atsakovės neišmokėta draudimo išmokos suma sudaro 51 990,88 Eur (52 965,89 Eur – 1459,01 Eur + 484 Eur).
5. Atsakovė, be kita ko, prašė taikyti vienerių metų ieškinio senaties terminą (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – [CK](#)) 1.125 straipsnio 7 dalis), nurodė, kad sprendimą dėl draudimo išmokos priėmė 2017 m. sausio 20 d. ([CK 1.127 straipsnio](#) 1 dalis), o ieškovė su ieškiniu į teismą kreipėsi tik 2018 m. rugsėjo 13 d.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

6. Panevėžio apygardos teismas 2019 m. gegužės 15 d. sprendimu ieškinį atmetė, priteisė atsakovei iš ieškovės bankroto administravimui skirtų lėšų 5076,14 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
7. Teismas rėmėsi [CK 1.125 straipsnio](#) 7 dalies, 1.126 straipsnio 2 dalies nuostatomis, nesutiko su ieškovės teiginiu, kad ieškinio senaties termino pradžia skaičiuotina nuo 2018 m. rugpjūčio 28 d., kai Biuras baigė žalos administravimą dėl eismo įvykio. Teismas pažymėjo, kad ieškovė į teismą kreipėsi ne dėl Biuro 2018 m. rugpjūčio 28 d. sprendimo, o ieškinį pareiškė atsakovei – draudimo bendrovei, nes nesutinka su jos 2017 m. sausio 20 d. priimtu sprendimu dėl draudimo išmokos; nors ieškovė teigia, kad ne atsakovė vykdė žalos administravimą, o Biuras, pastarojo į bylos nagrinėjimą net nebuvo įtraukusi (Biuras, kaip trečiasis asmuo, į bylos nagrinėjimą įtrauktas teismo iniciatyva); ieškinio dalykas – reikalavimas iš atsakovės, ne iš Biuro, priteisti 51 990,88 Eur draudimo išmoką.
8. Atsakovė 2017 m. sausio 20 d. per savo atstovės Lietuvoje „SIA PANDI BALT“ atstovybę pranešė ieškovei apie draudimo bendrovės patvirtintą 1459,01 Eur išmoką. Ieškovė 2017 m. vasario 1 d. pranešė atsakovei, kad atsiima duotą sutikimą atsakovei tęsti žalos administravimą ir dėl žalos išieškojimo kreipsis į Biurą ir (ar) teismą. Ieškovės 2017 m. vasario 1 d. raštas „Dėl 2017-01-20 pranešimo Nr.10/2017“, teismo įsitikinimu, patvirtina, kad ieškovei apie atsakovės sprendimą dėl 1459,01 Eur draudimo išmokos buvo žinoma anksčiau nei 2017 m. vasario 1 d., tačiau, nesutikdama su atsakovės apskaičiuota draudimo išmokos suma, ieškovė į teismą kreipėsi tik 2018 m. rugsėjo 13 d., praleidusi vienerių metų ieškinio senaties terminą.
9. Teismas pažymėjo, kad dėl draudimo išmokos priteisimo į teismą kreipėsi ieškovė – bankrutavusi bendrovė, atstovaujama bankroto administratoriaus, praėjus daugiau nei 3 metams po bendrovės pripažinimo bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto, nors bendrovės bankroto procesas negali trukti ilgiau nei 24 mėnesius nuo bendrovės pripažinimo bankrutavusia ir likviduojama dėl bankroto (Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo (toliau – ĮBĮ) 33 straipsnio 7 dalis). Ginant bendrovės, jos kreditorių interesus, išieškant skolas, ĮBĮ yra nustatytas 6 mėnesių terminas nuo dokumentų gavimo dienos pareikšti ieškinius teisme (ĮBĮ 11 straipsnio 5 dalies 8 punktas). Įmonės bankroto procedūra negali vykti neapibrėžtą laiką, nes tai neatitinka bankroto proceso tikslo operatyviai per įstatymo nustatytą terminą baigti įmonės likvidavimo procedūrą, pašalinant iš rinkos nemokus jos dalyvius.
10. Ieškovės bankroto administratorius, turėdamas aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą bei ne vienus metų patirtį bankroto procese, teismo vertinimu, negalėjo nežinoti, kad vienerių metų ieškinio senaties termino skaičiavimas reikalavimams, kylantiems iš draudimo teisinių santykių, pradedamas nuo draudiko (atsakovės) sprendimo dėl draudimo išmokos išmokėjimo priėmimo dienos.
11. Teismas nurodė, kad ieškovė, prašydama atnaujinti ieškinio senaties terminą, jeigu teismas nuspręstų, jog jis praleistas, priešasčių, dėl kurių praleido ieškinio senaties terminą, nenurodė. Priešingai, bylos nagrinėjimo metu ieškovė nuosekliai laikėsi pozicijos, kad ieškinio senaties termino pradžia yra 2018 m. rugpjūčio 28 d., kai Biuras baigė žalos administravimą, pabrėždama, jog nagrinėjamu atveju aptariamo eismo įvykio metu ieškovės patirtos žalos administravimą atliko ne atsakovė, o Biuras.
12. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi ieškovės apeliacinį skundą, 2020 m. balandžio 16 d. nutartimi Panevėžio apygardos teismo 2019 m. gegužės 15 d. sprendimą paliko nepakeistą, priteisė atsakovei iš ieškovės bankroto administravimui skirtų lėšų 1641 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.
13. Kolegija rėmėsi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 306 straipsnio 2 dalimi, nurodė, kad viso bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme proceso metu ieškovė ne tik neteikė jokių duomenų apie Norvegijos Karalystės teisės turinį, bet ir apskritai nenurodė jokių argumentų dėl šios valstybės teisės taikymo nagrinėjamu atveju, be kita ko, klausimui dėl ieškinio senaties (ne)praleidimo išspręsti, poreikio, nors prašymą atmesti ieškinį dėl praleisto pagal Lietuvos Respublikos teisinį reguliavimą ieškinio senaties termino atsakovė pateikė atsiliepime į ieškinį. Kolegija pažymėjo, kad pati ieškovė visus savo reikalavimus draudikei, taip pat ir atsikirtimus į atsakovės argumentus, be kita ko, ir dėl ieškinio senaties, grindė išimtinai Lietuvos Respublikos teisės normomis, tik apeliaciniame skunde nurodė dėl Norvegijos Karalystės teisinio reguliavimo aktualumo. 2019 m. balandžio 25 d. teismo posėdžio metu apeliaciniame skunde akcentuojamą Norvegijos Karalystėje dirbančio advokato E. K. (E. K.) 2018 m. balandžio 26 d. el. laišką ieškovės atstovai minėjo tik kaip įrodymą, jog atsakovė klaidino ieškovę, todėl turėtų būti priimti neigiamas pasekmes dėl praleisto termino, jeigu teismas konstatuotų jo praleidimą.
14. Kadangi ieškovė nei žalos administravimo metu, nei pasirengimo civilinės bylos nagrinėjimui stadijoje ar bylą nagrinėjant iš esmės ne tik nesirėmė užsienio teise ir neteikė jos turinį pagrindžiančių duomenų, bet net ir neužsiminė apie jos taikymo šiam ginčui poreikį, kolegijos vertinimu, ieškovė negali tokio pobūdžio argumentais rentis apeliaciniame skunde, siekdama įrodinėti pirmosios instancijos teismo, kuris šių aplinkybių ir argumentų negalėjo bei neturėjo vertinti, sprendimo neteisėtumą ir nepagrįstumą. TPVCPDĮ 16 straipsnio 1 dalyje tiesiogiai nenurodyta, kad senaties terminas ieškiniui Lietuvos Respublikos teisme dėl draudimo išmokos priteisimo iš draudiko pareikšti turi būti vertinamas pagal eismo įvykio atsitikimo valstybės teisinį reguliavimą, taigi nėra pagrindo pripažinti, kad pirmosios instancijos teismas, spręsdamas ieškinio senaties instituto taikymo šioje byloje klausimą, turėjo *ex officio* (savo iniciatyva) taikyti ir aiškinti Norvegijos Karalystės teisę.
15. Kolegija rėmėsi [CK 1.127 straipsnio](#) 1 dalimi, kasacinio teismo išaiškinimais dėl ieškinio senaties termino eigos pradžios (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 19 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-394-611/2019](#)). Kolegija pažymėjo, kad ieškovė ieškinį dėl draudimo išmokos priteisimo pareiškė draudimo bendrovei (atsakovei); nors ši dar 2017 m. sausio 20 d. priimtu sprendimu pranešė ieškovei patvirtintos 1459,01 Eur draudimo išmokos dydį, ši išmoka pervesta tik 2018 m. rugsėjo 5 d. ne dėl to, kad vyko derybos ir (ar) atsakovės sprendimas nebuvo galutinis ir ji toliau vykdė žalos administravimą, bet dėl to, jog pati ieškovė ilgą laiką dėsle nurodyti banko sąskaitą ir neatliko dar 2017 m. sausio 20 d. pranešime atsakovės atstovės nurodytų veiksmų išmokai gauti (buvo prašoma užpildyti pareikšimą dėl kompensacijos mokėjimo, nurodant banko sąskaitas, į kurią turėtų būti pervesta draudimo išmoka, numerį, ir atsiųsti šio pareikšimo originalą). Kolegijos vertinimu, ieškovė visiškai nepagrįstai sužinojimo apie savo pažeistas teises momentą sieja ne su draudikės sprendimu dėl mokėtinos draudimo išmokos priėmimu, o su draudimo išmokos pervedimu ieškovei data, nors dar iš 2017 m. sausio 20 d. pranešimo turinio ieškovei, atstovaujamai tiek bankroto administratoriaus, turinčio aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą bei ne vienus

metų patirtį, tiek advokatų, tapo aiškios aplinkybės, susijusios su draudikės išmokama draudimo išmoka bei jos dydžiu. Kadangi ieškovė neginčija, jog iki 2017 m. vasario 1 d. (kai išsiuntė atsakymą draudikei) ji gavo minėtą atsakovės sprendimą, vėliausiai 2017 m. sausio 31 d. ji jau žinojo ir negalėjo nežinoti apie savo teisių ir teisėtų interesų galimą pažeidimą.

16. Teisėjų kolegijos vertinimu, ieškovės sužinojimo apie galimai pažeistas jos teises momentas negali būti siejamas ir su kokiais nors Biuro veiksmais, atsakymais, be kita ko, ieškovės akcentuojamu Biuro darbuotojo E. O. 2018 m. rugpjūčio 28 d. elektroniniu laišku. Ieškovė šioje byloje Biuri reikalavimų nekelia, todėl Biuro, kaip alternatyvios žalos atlyginimo, o ne išteisinio ginčo nagrinėjimo, institucijos veiksmai ar neveikimas neturi teisinės reikšmės, vertinant ieškovės sužinojimo, kad būtent atsakovė galimai pažeidė ieškovės teises ir teisėtus interesus, administruodama žalą ir nustatydama mokėtiną draudimo išmoką, momentą. Ieškovės 2017 m. vasario 1 d. pranešimo atsakovei turinys patvirtina, kad ji aiškiai suprato, jog kreipimasis į užsienio valstybės draudiką ir kreipimasis į Biurą yra du alternatyvūs, savarankiški būdai. Be to, Biuras dar 2017 m. birželio 27 d. rašte nedviprasmiškai išaiškino ieškovei, kad draudikė (atsakovė) jau motyvuotai atsakė į ieškovės pretenziją, todėl Biuras nebegali administruoti žalos pagal Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymą (toliau – TPVCAPDI) 18 straipsnio 4 dalį, ir pasiūlė ieškovės ir atsakovės ginčą spręsti teisme. Ieškovei nepaisant Biuro atsakymo ir toliau siunčiant raštus ir paklausimus, 2017 m. liepos 17 d. el. laiške Biuro darbuotoja tik papildomai informavo ieškovę, kad užklausė Norvegijos biuro, kas pagal jų įstatymus turi teikti įrodymus, pagrindžiančius nuostolio dydį, ir, atsižvelgdama į Norvegijos biuro atsakymą, jog nuostolio dydį pagrindžiančius įrodymus teikia nukentėjęs asmuo, rekomendavo (bet ne reikalavo) ieškovei atlikti žalos vertinimą ir žalą patvirtinančius įrodymus pateikti draudikui (jo atstovui). Ieškovė, nepagrįstai apeliuodama į šį (2017 m. liepos 17 d.) el. laišką, teigia, kad subjektyviajam momentui dėl ieškinio senaties termino pradžios nustatyti šiuo atveju svarbiausias yra ieškovės norimos gauti draudimo išmokos pagal ieškovės savo iniciatyva atliktą ir atsakovei naujai pateiktą transporto priemonės vertinimo ataskaitą neišmokėjimas. Žalos administravimas nebuvo nei pradėtas Biuro, nei tęsiamas atsakovės, o vėlesnis Biuro darbuotojų nurodymas el. laiškuose ieškovei, kad žalos administravimas baigiamas, teisėjų kolegijos vertinimu, sietinas su ieškovei Biuro jau nurodytų aplinkybių ignoravimu, pakartotinių pretenzijų bei užklausų siuntimu. Ieškovės teiginį, kad ieškinio senaties termino pradžia turi būti skaičiuojama nuo 2018 m. rugpjūčio 28 d. Biuro el. laiško, kolegija atmetė kaip teisiškai nepagrįstą. Pirmosios instancijos teismas, kolegijos vertinimu, vienerių metų ieškinio senaties termino pradžią pagrįstai skaičiavo nuo 2017 m. sausio 20 d. atsakovės sprendimo gavimo, konstatavo, kad ieškovė ieškinį atsakovei pareiškė jį praleidusi.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

17. Kasaciniu skundu ieškovė prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. balandžio 16 d. nutartį ir perduoti bylą nagrinėti iš naujo. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 17.1. Teismai, nepagrįstai nagrinėdami šią bylą, netaikė Norvegijos draudimo įstatymo nuostatų, nors pagal [CK](#) 1.10, 1.12, 1.44 straipsnių, 1971 m. gegužės 4 d. Hagos konvencijos dėl eismo įvykiams taikytinos teisės 1, 3, 8 straipsnių nuostatas privalejo tai atlikti *ex officio* nepriklausomai nuo to, ar bylos šalys savo procesiniuose dokumentuose šiomis nuostatomis rėmėsi.
- 17.2. Tai, kad, esant nustatytai aplinkybei, jog eismo įvykis, kurio metu buvo sunaikintas ieškovės turtas ir dėl kurio atsakovė atsisakė išmokėti draudimo išmoką, įvyko Norvegijos Karalystėje, sprendžiant dėl atsakovės civilinės atsakomybės sąlygų buvimo, žalos dydžio, senaties termino, turi būti vadovaujamosi Hagos konvencijos 3, 8 straipsniais ir taikoma Norvegijos Karalystės, o ne Lietuvos Respublikos materialioji teisė, patvirtina nuosekliai plėtojama kasacinio teismo praktika (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. balandžio 22 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-132-611/2020](#), 2020 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-215-823/2020](#), 2018 m. spalio 16 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-373-219/2018](#), 2017 m. gruodžio 15 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-390-701/2017](#), 2015 m. gegužės 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-110-684/2015](#), 2013 m. vasario 1 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-78/2013](#) ir kt.).
- 17.3. Vienintelis rašytinis įrodymas civilinėje byloje dėl užsienio teisės turinio yra Norvegijos Karalystėje dirbančio advokato (atsakovės atstovo) E. K. 2018 m. birželio 26 d. el. laiškas, kuriame, kreipdamasis į Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biurą, jis prašo informuoti ieškovę, jog pagal Norvegijos draudimo įstatymą (angl. *Norwegian Insurance Act*, nor. *Folketrygdsloven*) senaties terminas ginčui dėl žalos sueina po 6 mėnesių nuo šio laiško išsiuntimo dienos. Ieškovės ieškinyje pirmosios instancijos teismui buvo pateiktas 2018 m. rugsėjo 13 d., t. y. nepraleidus šio termino.
18. Atsakovė atsiliepime į kasacinį skundą prašo jį atmesti, Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. balandžio 16 d. nutartį ir Panevėžio apygardos teismo 2019 m. gegužės 15 d. sprendimą palikti nepakeistus, priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 18.1. Apeliacinės instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė [CK](#) 1.10, 1.12 straipsnių, [CPK](#) 306 straipsnio 3 dalies, 808 straipsnio nuostatas, vadovavosi aktualia Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika.
- 18.2. Nors atsižvelgiant į tai, kad eismo įvykis įvyko Norvegijos Karalystėje, ir, remiantis Hagos konvencijos 3 straipsniu, sprendžiant eismo įvykio metu kilusios žalos atlyginimo klausimą turėtų būti vadovaujamosi Norvegijos Karalystės teise, tačiau nagrinėjamos bylos aplinkybių ir ieškovės veiksmų kontekste, kaip pagrįstai nusprendė apeliacinės instancijos teismas, pirmosios instancijos teismas pagrįstai taikė Lietuvos Respublikos teisę:
- 18.2.1. Teismo pareiga *ex officio* nustatyti užsienio teisės turinį ir ją taikyti šalių ginčui išspręsti nedaro įtakos teismo valstybės teisės nustatytų proceso teisės normų, tarp jų ir šalių bendradarbiavimo su teismu, principui, kuriuo siekiama, kad byla būtų tinkamai išnagrinėta ([CPK 8 straipsnis](#)) (pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-110-684/2015](#)); be to, galioja ir kiti bendrieji civilinio proceso principai: proceso koncentracijos ir ekonomiškumo ([CPK 7 straipsnis](#)), rungimosi ([CPK 12 straipsnis](#)), dispozityvumo ([CPK 13 straipsnis](#)) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-215-823/2020](#)). Taigi teismo pareiga nustatyti, aiškinti ir taikyti užsienio teisės turinį *ex officio* neatleidžia proceso dalyvio nuo pareigos po įstojimo į bylą nedelsiant teikti teismui įrodymus ir argumentus, kuriais jis grindžia savo reikalavimus ar atsikirtimus. Ieškovė, nevykdžiusi bendradarbiavimo pareigos, negali remtis argumentais, kuriais nesirėmė bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme (ieškovė poziciją dėl užsienio teisės taikymo) pateikė tik apeliaciniame skunde).

- 18.2.2. Formuluodama ieškinio faktinį pagrindą ieškovė nesirėmė užsienio teisės nuostatų taikymo faktine aplinkybe (negrindė jomis savo reikalavimų), todėl nepagrįstai teigia, kad teismai turėjo taikyti Norvegijos Karalystės teisę.
- 18.2.3. Ieškovė šalių santykius kvalifikavo išimtinai pagal Lietuvos Respublikos teisę. 2019 m. balandžio 25 d. teismo posėdžio metu ieškovei buvo išaiškinta, kad tuo atveju, jeigu ji, grįsdama pagrindinį reikalavimą bei aplinkybes dėl ieškinio senaties termino skaičiavimo tvarkos ir terminų, remsis užsienio (Norvegijos Karalystės) teise, ji turi teisę ir kartu procesinę pareigą bendradarbiauti su teismu bei teikti visus su tuo susijusius įrodymus. Tačiau ieškovė nebendradarbiavo su teismu, palaikė savo reikalavimus pagal Lietuvos Respublikos materialiąją teisę ir sutiko, kad civilinė byla būtų nagrinėjama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teise.
- 18.2.4. Teismų išvadų pagrįstumą patvirtina teisinis reguliavimas ([CK 1.12 straipsnis CPK](#) 808 straipsnio 3 dalis). Pirmosios instancijos teismas nagrinėjamu atveju pagrįstai laikė, kad nepavyko nustatyti užsienio teisės turinio, ir taikė Lietuvos Respublikos teisę.
- 18.2.5. Byloje nėra nė vieno įrodymo dėl Norvegijos Karalystės teisės turinio. 2018 m. birželio 26 d. el. laiškas nėra tinkamas užsienio teisės turinio įrodymas ([CK 1.12 straipsnio 2 dalis](#)).

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl teismo pareigos ex officio taikyti užsienio teisę pagrindų

19. Civiliniams santykiams užsienio teisė taikoma, kai tai nustato Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, šalių susitarimai ar Lietuvos Respublikos įstatymai ([CK 1.10 straipsnio](#) 1 dalis). Nuoroda į užsienio teisę aprėpia visas teisės normas, taikytinas bylos faktams pagal tą teisę, ir reiškia nuorodą į atitinkamos valstybės vidaus materialinę teisę, o ne į šios valstybės tarptautinę privatinę teisę, išskyrus šio kodekso nustatytas išimtis ([CK 1.10 straipsnio](#) 2, 3 dalys).
20. [CK 1.12 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtinta, kad Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių ar įstatymų nustatytais atvejais užsienio teisę taiko, aiškina bei jos turinį nustato teismai *ex officio*. Jeigu užsienio teisės taikymą nustato šalių susitarimas, visus su taikomos užsienio teisės turiniu susijusius įrodymus, atsižvelgdama į tos teisės oficialų aiškinimą, jos taikymo praktiką ir doktriną atitinkamoje užsienio valstybėje, pateikia ginčo šalis, kuri remiasi užsienio teise. Ginčo šalies prašymu teismas gali padėti jai surinkti informaciją apie taikytiną užsienio teisę ([CK 1.12 straipsnio](#) 2 dalis). Iš esmės tokios pat užsienio teisės taikymo taisyklės nustatytos ir [CPK 808 straipsnio](#) 1 ir 2 dalyse.
21. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad [CK 1.10, 1.12](#) bei [CPK 808 straipsniuose](#) įtvirtintos taisyklės, kuriais vadovaujantis turi būti nustatoma, kuriais atvejais teismui tenka pareiga aiškinti užsienio teisę bei jos turinį nustatyti pačiam, o kuriais su užsienio teisės turiniu susijusius įrodymus turi pateikti bylos šalys. Užsienio teisės turinio nustatymas, priklausomai nuo jos taikymo pagrindo, skirstomas į teisės arba fakto klausimus, kurie lemia pareigos nustatyti užsienio teisės turinį pasiskirstymą tarp šalių ir teismo. Tais atvejais, kai užsienio teisę teismas taiko Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar įstatymuose nustatytais atvejais *ex officio*, užsienio teisės turinio klausimas laikytinas teisės, o ne fakto klausimu, ir pareiga jį, vadovaujantis *ius novit curia* (teismas žino teisę) principu, aiškintis tenka bylą nagrinėjančiam teismui. Tokiu atveju taikytina užsienio teisė apima visas materialiosios teisės normas, kurios reglamentuoja ginčo santykius, o tai, kas yra laikoma taikytinos materialiosios teisės šaltiniais, nustatoma remiantis atitinkamos valstybės teise. Tais atvejais, kai užsienio teisės taikymą nustato šalių susitarimas, užsienio teisės turinio klausimas laikytinas fakto klausimu, o pareiga įrodyti užsienio teisės turinį tenka šalims (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 2 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-215-823/2020](#) 45 punktą, 47 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).

Dėl transporto priemonės valdytojo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo teisiniams santykiams taikytinos teisės ir pareigos nustatyti jos turinį

22. Nagrinėjamoje byloje ieškovė – nukentėjęs asmuo – reiškia reikalavimą dėl žalos, padarytos eismo įvykio, įvykusio Norvegijos Karalystėje, metu, atlyginimo. Transporto priemonė yra registruota Norvegijos Karalystėje ir atsakovės (draudimo bendrovės „ETUForsikring A/S“) apdrausta transporto priemonės valdytojo civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu. Tai reiškia, kad nagrinėjamoje byloje kyla poreikis spręsti ginčui taikytinos teisės klausimą. Ieškovė savo reikalavimą reiškia žalą padariusio asmens civilinės atsakomybės draudikei, o ne žalą padariusiam asmeniui. Kai nukentėjęs asmuo su reikalavimu atlyginti žalą kreipiasi į žalą padariusio asmens civilinės atsakomybės draudiką, tarp jo ir draudiko susiklosto draudimo teisiniai santykiai, kuriems taikytini draudimo teisinius santykius reglamentuojančių teisės aktų reikalavimai. Nagrinėjamu atveju ieškovė savo reikalavimą grindžia transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo teisiniu reguliavimu. Tai lemia ir šiems santykiams taikytinos teisės bei atitinkamos pareigos paskirstymo tarp šalių ir teismo klausimo išsprendimą.
23. Kasaciniame skunde ieškovė teismo pareigą *ex officio* taikyti Norvegijos Karalystės teisę grindžia, be kitų, Hagos konvencijos 1, 3, 8 straipsnių nuostatomis. Sprendžiant dėl šio argumento teisinio (ne)pagrįstumo būtina nustatyti, ar identifikuojant nagrinėjamam ginčui taikytiną teisę Hagos konvencijos nuostatos apskritai gali būti taikomos, atsižvelgiant į šalis siejančią teisinį santykį.
24. [CK 1.44](#) straipsnyje įtvirtinta kolizinė norma, pagal kurią reikalavimams atlyginti žalą, padarytą eismo įvykio metu, taikytina teisė nustatoma pagal 1971 m. gegužės 4 d. Hagos konvenciją dėl eismo įvykiams taikytinos teisės. Ši norma yra blanketinė, visais atvejais nukreipianti į Hagos konvenciją, kai sprendžiamas taikytinos teisės klausimas reikalavimams dėl eismo įvykio metu padarytos žalos atlyginimo.
25. Hagos konvencijos 3 straipsnyje nustatyta, kad taikytina valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, vidaus teisė. Taikytina teisė nustato, be kita ko, atsakomybės pagrindą ir mastą, žalos pobūdį ir dydį, senaties taisykles, tarp jų taisykles, susijusias su senaties termino pradžia ir su šio termino nutraukimu bei sustabdymu (Hagos konvencijos 8 straipsnio 1, 4 ir 8 punktai). Tačiau Hagos konvencijos 1 straipsnio 1 dalyje

expressis verbis (aiškiais žodžiais) įtvirtinta, kad ši konvencija nustato teisę, taikytiną nustatant civilinę deliktinę atsakomybę už eismo įvykius, neatsižvelgiant į tai, kokia teiseną siekiama patraukti atsakomybėn.

26. Tai, kad Hagos konvencija taikoma nustatant atsakingų už žalą asmenų civilinei deliktinei atsakomybei taikytiną teisę, patvirtina ir kasacinio teismo formuojama praktika (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gegužės 13 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-190-313/2016](#) 19–21 punktus; 2016 m. gegužės 13 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-189-469/2016](#) 26–28 punktus).
27. Todėl, priešingai nei kasaciniu skundu nurodo ieškovė, nagrinėjamu atveju Hagos konvencijos nuostatos nustatant taikytiną teisę netaikytinos, nes, kaip minėta, reikalavimas reiškiamas ne žalą padariusiam asmeniui, o šio asmens civilinę atsakomybę apdraudusiam draudikui. Šios išvados nepaneigia ir Hagos konvencijos 9 straipsnyje įtvirtintas reguliavimas, kurio paskirtis – nustatyti tik taikytiną teisę, pagal kurią sprendžiama, ar nukentėjęs asmuo apskritai turi tiesioginio reikalavimo teisę, bet ne draudimo (tuo labiau transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo) santykiams taikytiną teisę.
28. Šiuo atveju taikytinos teisės klausimui spręsti netaikomas ir 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinės prievolės taikytinos teisės („Roma I“), kadangi jo nuostatos privalomos tik Europos Sąjungos valstybėms narėms.
29. Atsižvelgiant į tai, kad nagrinėjamos bylos atveju taikytinos teisės klausimo nereguliuoja tarptautinės teisės bei ES teisės aktai, taip pat į tai, kad tarp Lietuvos Respublikos ir Norvegijos Karalystės nėra sudarytos dvišalės teisinės pagalbos sutarties, nustatant transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčiai taikytiną teisę reikia remtis teismo, kuriame iškelta byla, tarptautinės privatinės teisės (kolizinės) normomis, įvertinant transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo reguliavimo ypatumus.
30. TPVCAPDĮ 1 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad tiek, kiek šis įstatymas nenustato kitaip, įstatymu reglamentuojamiems santykiams taikomas Lietuvos Respublikos draudimo įstatymas.
31. Draudimo įstatymo 134 straipsnyje nustatyta privalomojo draudimo sutartims taikoma kolizinė taisyklė. Šio straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad privalomojo draudimo sutarčiai taikoma Europos ekonominės erdvės valstybės, kuri nustato pareigą sudaryti draudimo sutartį, teisė. Be to, pagal TPVCAPDĮ 6 straipsnio 1 dalį atsakingas draudikas moka išmoką, jeigu transporto priemonės valdytojui dėl padarytos žalos nukentėjusiam trečiajam asmeniui atsiranda civilinė atsakomybė. Išmoka mokama atsižvelgiant į tos valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius teisės aktus. TPVCAPDĮ 14 straipsnio 1, 3 dalyse įtvirtinta, kad kitos užsienio valstybės draudimo įmonės atstovas pretenzijoms nagrinėti Lietuvos Respublikoje yra šios įmonės patikėtinis, skiriamas žalos administravimo ir išmokos mokėjimo funkcijoms šios draudimo įmonės vardu atlikti. Kai atstovas pretenzijoms nagrinėti, paskirtas Lietuvos Respublikoje, nustato ne Lietuvos Respublikos teritorijoje padarytą žalą ir sprendžia išmokos mokėjimo klausimą, atsižvelgiama į tos valstybės, kurioje įvyko eismo įvykis, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančius teisės aktus.
32. Nurodytų įstatymų teisės normų visuma suponuoja, kad užsienio teisės taikymo pagrindą transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo teisiniams santykiui nustato įstatymas. Todėl, remiantis [CK 1.12 straipsnio](#) 1 dalimi, pareiga taikyti, aiškinti užsienio teisę bei nustatyti jos turinį tenka teismui, kuris tai turi atlikti *ex officio*.
33. Teisėjų kolegija atkreipia dėmesį, kad kasacinio teismo praktikoje transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo teisinių santykių srityje pateikti išaiškinimai dėl taikytinos užsienio teisės ir pareigos nustatyti (pateikti) šios teisės turinį bylų dėl Biuro, sumokėjusio išmoką kitos valstybės nacionaliniam draudikų biurui, atgėžtinio reikalavimo asmeniui, atsakingam už žalos padarymą ir (ar) neįvykdžiusiam pareigos sudaryti draudimo sutartį, kontekste. Kasacinis teismas, atsižvelgdamas į tai, kad šiam Biuro reikalavimui taikoma Lietuvos, o ne užsienio, teisė, yra išaiškinęs, kad bylą nagrinėjančiam teismui nekyla poreikio savo iniciatyva aiškintis užsienio teisės turinį ([CK 1.12 straipsnis](#)). Tokioje byloje teisinį Biuro reikalavimo pagrindą sudaro TPVCAPDĮ 23 straipsnio 1 dalis tarp kitos valstybės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančių teisės aktų turinys, jų taikymo praktika sudaro ne teisės, o fakto klausimą, kurį pagal bendrąsias civilinio proceso taisykles turi nurodyti ir įrodyti į teismą besikreipiantis ieškovas ([CPK 135 straipsnio](#) 1 dalies 2 punktas, 2 dalis) (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. vasario 13 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-24/2014; 2018 m. spalio 16 d. nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-373-219/2018 43, 49–53 punktus; kt.). Ši kasacinio teismo praktika nėra aktuali nagrinėjamos bylos kontekste, nes ginčo santykių atveju kitos valstybės civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą reglamentuojančių teisės aktų turinys, jų taikymo praktika sudaro būtent teisės klausimą.
34. Kasacinio teismo praktikoje nuosekliai laikomasi pozicijos, kad teismo pareiga *ex officio* nustatyti užsienio teisės turinį ir ją taikyti tarp šalių kilusiam ginčui išspręsti nedaro įtakos teismo valstybės teisės (lot. *lex fori*) nustatytų proceso teisės normų taikymui, tarp jų ir šalių bendradarbiavimo su teismu principui, kuriuo siekiama, kad byla būtų tinkamai išnagrinėta ([CPK 8 straipsnis](#)). Šis principas iš esmės reiškia aktyvų šalių ir bylą nagrinėjančio teismo bendradarbiavimą, todėl net ir tais atvejais, kai teismui tenka pareiga byloje *ex officio* nustatyti užsienio teisės turinį, bylą nagrinėjantis teismas gali pasiūlyti šalims pateikti, jų nuomone, ginčo išsprendimui aktualius su užsienio teisės turiniu susijusius įrodymus, savo paaiškinimus ir atsikirtimus dėl užsienio teisės aiškinimo ir taikymo, o šalys turi visas teises tai padaryti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 25 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-7-110-684/2015](#); 2020 m. balandžio 22 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-132-611/2020](#), 21 punktas).
35. Net ir tuo atveju, kai teismas turi pareigą *ex officio* taikyti užsienio teisę, aiškinti ir nustatyti jos turinį, galioja bendri civilinio proceso principai: proceso koncentracijos ir ekonomiškumo ([CPK 7 straipsnis](#)), kooperacijos (bendradarbiavimo) ([CPK 8 straipsnis](#)), rungimosi ([CPK 12 straipsnis](#)), dispozityvumo ([CPK 13 straipsnis](#)). [CPK 12](#) straipsnyje įtvirtintas rungimosi principas įpareigoja kiekvieną šalį įrodyti tas aplinkybes, kuriomis ji remiasi kaip savo reikalavimų ar atsikirtimų pagrindu, o [CPK 8](#) straipsnyje nurodyta, kad dalyvaujantys byloje asmenys [CPK](#) nustatyta tvarka bendradarbiauja tarpusavyje ir su teismu; bendradarbiavimas yra viena iš priemonių, kuri užkerta kelią vilkinti procesą ([CPK 7 straipsnis](#)) ir sudaro galimybę greičiau atkurti teisinę taiką tarp ginčo šalių ([CPK 2 straipsnis](#)). Kadangi užsienio teisės turinio nustatymas, ypač tais atvejais, kai nusprendžiama pasinaudoti tarptautinio bendradarbiavimo priemonėmis, gali trukti ypač ilgai, o tai gali neatitikti šalių, siekiančių pasiekti taiką operatyviai ir ekonomiškai, interesų, kasacinio teismo praktikoje pripažįstama, kad šalims nedraudžiama pačioms teikti įrodymus dėl užsienio teisės turinio ir tose situacijose, kai tokia pareiga tenka teismui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. liepos 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-215-823/2020](#), 51 punktas).

Dėl bylos procesinės baigties

36. Tam, kad asmens, kuris kreipėsi į teismą dėl pažeistos teisės ar teisėto intereso gynbos, reikalavimas būtų patenkintas, turi būti identifikuotas materialusis teisinis santykis, kuris sieja ginčo šalis, ir iš jo kylanti ieškovo reikalavimo teisė (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutarties civilinėje byloje Nr. 3K-3-330-916/2017 19 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
37. Reikalavimas taikyti ieškinio, kurį reiskė šios bylos atsakovė, senatį yra išvestinis iš pagrindinės prievolės. [CK 1.59](#) straipsnyje nustatyta, kad ieškinio senatis nustatoma pagal teisę, kuri taikoma civilinių teisinių santykių dalyvių teisėms ir pareigoms nustatyti.
38. Nagrinėjamu atveju teismai tinkamai nenustatė transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo santykiams taikytinos teisės, nepagrįstai vadovavosi ieškinio senaties instituto normomis, įtvirtintomis Lietuvos Respublikos teisės aktuose. Apeliacinės

instancijos teismo išvados dėl teismo pareigos *ex officio* taikyti ir aiškinti Norvegijos Karalystės teisę nebuvimo yra teisiskai nepagrįstos. Šiuo atveju būtent teismui kilo pareiga nustatyti privalomojo draudimo sutarčiai taikytiną teisę, jos turinį, *inter alia* (be kita ko), sprendžiant ieškinio senaties instituto taikymo šioje byloje klausimą. Atitinkamai apeliacinės instancijos teismas be pagrindo akcentavo aplinkybę, kad ieškovė bylos nagrinėjimo pirmosios instancijos teisme proceso metu neteikė duomenų apie Norvegijos Karalystės teisės turinį, nenurodė argumentų dėl šios valstybės teisės taikymo, visus savo reikalavimus draudikei, atsikirtimus į atsakovės argumentus grindė Lietuvos Respublikos teisės normomis, o apie Norvegijos Karalystės teisinio reguliavimo aktualumą nurodė tik apeliaciniame skunde, nors tokiais argumentais remtis nebegalėjo. Teismas, nesant tam teisinio pagrindo, užsienio teisės taikymo, jos turinio įrodinėjimo naštą perkėlė ieškovei.

39. Kasacinio teismo praktikoje pripažįstama, kad ieškovas privalo nurodyti tik faktinį ieškinio pagrindą, o teisinių santykių kvalifikavimą vykdo teismas. Teisės taikymas yra teismo prerogatyva. Tai teismas atlieka pagal nustatytas faktines bylos aplinkybes. Įstatymą, taikomą byloje nustatytoms aplinkybėms, teismas parenka savo nuožiūra ([CPK 265 straipsnio](#) 1 dalis) (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. sausio 6 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-56-219/2016](#) 20 punktą). Kasacinio teismo taip pat yra išaiškinta, kad teismas, ištyręs ieškinyje nurodytas faktines aplinkybes ir atsakovo atsikirtimus, nustato faktus, atlieka jų teisinį vertinimą, kvalifikuoja ginčo santykius, aiškina teisės normas ir taiko jas ginčo santykiui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. lapkričio 8 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-486/2012](#)). Netgi tais atvejais, kai teismas, sprenddamas ginčą pagal nustatytas bylose faktines aplinkybes, nurodo teisinius argumentus arba taiko teisės normas, kuriais nesiremia šalys ar dalyvaujantys byloje asmenys, tai nėra ieškinio pagrindo keitimas ir byloje pareikštų reikalavimų peržengimas (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-174-695/2020 19 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
40. Šiuo atveju netinkamas ginčo santykiui taikytinos teisės parinkimas ir nepagrįstas ieškinio senatį reglamentuojančių Lietuvos Respublikos teisės normų taikymas laikytinas esminiu pažeidimu, dėl kurio galėjo būti neteisingai išspręsta byla, atmetant ieškinį tuo pagrindu, kad buvo praleistas ieškinio senaties terminas. Kasacinis teismas fakto klausimų nesprendžia ([CPK 353 straipsnio](#) 1 dalis), be to, šalims turi būti užtikrinta galimybė bendradarbiaujant su teismu teikti į bylą ginčo išsprendimui aktualius su užsienio teisės turiniu susijusius įrodymus, savo paaiškinimus ir atsikirtimus dėl užsienio teisės aiškinimo ir taikymo, taip pat apskųsti teismų procesinius sprendimus. Dėl nurodytų priežasčių kasacinio teismo kolegija nusprendžia panaikinti pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinius sprendimus ir perduoti bylą iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui ([CPK 359 straipsnio](#) 1 dalies 5 punktas, 360 straipsnis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 360, 362 straipsniais,

nutaria:

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. balandžio 16 d. nutartį ir Panevėžio apygardos teismo 2019 m. gegužės 15 d. sprendimą panaikinti bei perduoti bylą iš naujo nagrinėti Panevėžio apygardos teismui.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjos

Danguolė Bublienė

Alė Bukaviniene

Dalia Vasariene